

משא יונה

בבטנו של הדג יושב יונה על העצמות הלבנות. בימינו תאנה ובשמאלו עצם חדה והוא מתלבט אם ישתהה מעט ויאכל את התאנה, או ימשיך בניסיונות כתיבתו על היריעה המונחת על ברכיו.

פעימות ליבו של הלוויתן מהדהדות מסביבו. גופו של יונה נענה כנגד רצונו לצלילים הסוחפים, והוא מתרומם ונע אל הספרייה בחלל שדירתו של הדג. כלואה בין הצלע השמינית לשביעית נמצאת הספרייה, יונה נוהג לשבת בה מידי יום ולהזות על התקופה בה היה חופשי. שם גם למד לנסח את דבריו בתמצית, מכין עצמו לקראת היום בו יפלט למול חוף נינווה וידבר אל עמה.

אלוהים, הוא יודע, רוצה שיישא דבריו במלוא כוח לבו ומחשבתו. על החוף יצפו לו בודאי דייגי נינווה, ובטרם יהיה ספק בידו לפתוח את פיו ינסה מי מהם לפגוע בו. יהיה עליו להימלט אל הפונדק הקרוב לנמל, ושם יינשא המשא אשר ישם בפיו האלוהים. האם יוותר בחיים? זאת לא אמר האל, וברגע הפנאי מחזק יונה את גופו כדי לעמוד בפני כל סכנה אפשרית.

יונה היה פעם אחת בלבד בנינווה. שיחק אז בחוף עם נערת משכב ששכר, כיסה עצמו בחול והניח לאצבעותיה לאתר את מקום אבריו. שפך זרעו בחול הזהוב וברך על הנפלאות אשר יצרו האלים.

יתכן שאז, הוא חושב, פסק האלוהים כי הוא הנבחר, ופנה לחפש את הלוויתן שייקחהו לשאת דבריו אל בני נינווה.

נזכר בעיניה הגדולות של הנערה שאחזה באברו המפרפר ונאנח בכמיהה. שמונה ירחים הוא כאן ואשה לא ראה. בעצמות הדגים הוא רואה לעתים חיטובי גוף מפתה, אך כשלהבות המאור מוסטות נעים הצללים והעצמות משנות צורתן.

פעם נוספת הוא מפנה תחינתו אל האלוהים. רצפת הספרייה חמה מלהט דמו של הלוויתן ויונה כורע על ברכיו, משכל זרועותיו על חזהו ופותח בתפילה, "אדוני", הוא אומר, "שליט העולם אשר בא זה מכבר, שחררני נא. איש רפה כוחות אנוכי והתושבים ילעגו לדברי". הוא מסיים דבריו ונושא ראשו בציפייה. אין כול תשובה, דממה, כך היה מיום בואו ועד עתה.

אף הלוויתן תמה על כך. אלוהים לקחו לשליחות מבלי שהכינו ללב האדם הנשבר בתוכו. חשב כי יצא למסע רב הרפתקאות על פני ימים רחוקים וישוב לבני עמו עטור תהילה. עתה הוא מבין כי בן האדם בתוכו הופך לאיטו לבנו ונגזר עליהם לנוע יחדיו.

הוא שולח משוש מחשבה אל יונה. זה חש ברגיעה היורדת עליו ומביט בתחינה בכתלים האדמדמים. ירח תמים חלף מיום היבלעו עד שהבין כי החמימות העולה בו כשמועקה מציפה את לבו מקורה בלוויתן. תחילה כעס על מה שראה כניסיון להשתלט על רגשותיו, אך לאיטה עלתה בו ההכרה כי הלוויתן הוא בן בריתו, ושניהם אחוזים במוסרות האל. אז גם החל מדבר אליו, מבקש נחמה ומענה.

בתחילה פנה אל הדג בתואר 'הלוויתן', מעטרו בכבוד, אך כשהשתיקה התמשכה החל מכנהו 'חמור גרם', וכשאיבד עשתונותו קיללו בשם 'אשפת הימים'.

"סלח לי", הוא פונה בדבריו אל בטן הלוויתן בהתקף רחמים עצמיים, "הרי אני טובע בבדידותי. היש לך אוזניים? פה לדבר?... הכותל נע בתנועה רכה ויונה מניח עליו את אוזנו. צלילים בהירים עולים, אך אין הוא מבין דבר.

מלבד הבדידות, הכריעה את יונה, בימיו הראשונים בבטן הדג, האפלולית הכבדה שאפפה את מקום כלאו. הוא נע אחוז אימה בין הכתלים הסוגרים סביבו, עד שצנח על רצפת הבטן ממלמל בבעתה כי טוב מותו מחייו בשאול תחתיות.

הלוויתן עבר אז את היממה הקשה בחייו. לבסוף חזקה עליו מצוותו של האל לדאוג לשוכן בתוכו, והוא קימר את אחד מאבריו הפנימיים, והניח לשלוש בועיות שומן לבקוע ולצנוח על הרצפה. ידו של יונה נתקלה באחת הבועיות והוא תהה למה נועדה. שלח לשון לטעמה, והעווה פניו בבחילה מטעם השומן הטהור. לבסוף עלתה במוחו כוונת הדג, והוא הניח את הבועיות במיכל חרס וקרבו אל אזור חלציו. החום המיס את השומן ובידו של יונה היה שמן משובח למאור.

חסרו לו פתילות, והוא קרע רצועות בד מכותנתו. ביקש אש להדליק את הפתילה, אך לא מצא דבר ושוב שקע בתהומות הייאוש.

חרדתו של הלוויתן הרעיידה את אבריו כשגלש בחוסר רצון אל עבר אוניה צידונית אשר חלפה בסמוך. כשהדליקו כוהניה את אש הקורבן הרים ראשו ושאף שאיפה עצומה. הגחלים הלוחשות התעופפו אל חלל השדרה ועמן הכוהן אשר ניהל את הטקס. יונה הצליח לתפוס גחל לוחש בטרם נחת. ידו נכוותה והוא נשך בשפתיו עד כאב כשרץ לאורך השדרה לעבר מיכל השומן. הדליק בידיים רועדות את הפתילה ונפח ללבות את הלהבה. אחר התבונן סביבו, ובפעם הראשונה מאז נבלע הבין כי ההלמות הנוראה שטרפה את דעתו הנה קול לבו של הלוויתן ומצוקתו פחתה מעט.

הכוהן אשר היה שרוע על הרצפה הביט ביונה הקרב לעברו כשבידו האש הבוערת ונאחז פלצות. יונה ניסה להרגיעו, אך הכוהן כרע על ברכיו והחל למלמל תפילות ומילות תחינה. המשיך בכך שעה ארוכה עד שאפסה סבלנותו של יונה והוא פנה מעליו.

שבוע ימים פסע הכוהן בעקבות יונה, משפייע עליו דברי שבח ותחנונים. בייאוש פנה יונה אל הלוויתן, וזה כיווץ לבסוף את מעיו מסביב לגוף הכוהן ופלטו אל מרחב הים. מלחי אוניה אשר חלפה בסמוך נדהמו למראה הכוהן הצף על המים, ולאחר שאספוהו התכנסו בחרדת קודש לשמוע את דבריו.

יונה נרדם, ובחלומו הוא מדבר בפני אנשי נינווה, "אחי, הוא פותח, "אזהרה שלח עימי האלוהים." קולו מתרומם, "שנו דרככם, או שתבקע אדמת נינווה, ותבלע את ביתכם ואת כל היקר לכם!" דבלים מתעופפות ונחבטות בראשו. קולות לעג ושנינה עולים מבין הנאספים, "בן הזונה, האם קול האלוהים הוא הבוקע מגרוןך, או צלילי מטבעות הזהב אשר הבטיחוך אויבנו." הפנים הלועגות מתחלפות במאיימות ומתקרבות לעברו. יונה מתעורר, רועד בכול גופו ומבוהל.

"מדוע תבקש להורגם?" הוא פונה אל הכותל מעליו, "נוהגים הם בלא רעה איש ברעהו ובכול לבם יכבדו את דרכי אבותיהם. ימי מועד רבים חגגתי בנינווה העיר ותמיד נהגו בי ברוב טובה."

האל דומם.

"וכיצד אשכנעם כי שליחך אנוכי? תן בידי אות ומופת, אולי אש אשר תצא מבין

אצבעותיי?"

"אולי אהפוך יין למים?...? שתיקה.

יונה שוקע במרת ייאושו וחוזר לשכב על יצועו.

בתחילה לא הבין היכן נכלא. הקור המצמית של המים התחלף באחת בחלל שחור ומאיים, ויונה אשר נשאף בכוח עצום נחבט בדופן רכה וצנח בצידה. הרים את ראשו והביט מסביב. סגלגלות החלל והאפלה הביאוהו למחשבה כי נשמתו פרחה והגיעה אל האזורים מזרי האימה אשר מעבר למוות. סיפורי השבטים הגיחו אל מוחו, ודמו קפא בזוועה שעה שהבחין בתנועה העולה ויורדת של הכתלים הנעים בקצב נשימתו של הלוויתן. מוחו פקע אל מול הבהלה והוא צנח חסר הכרה על רצפת כרס הדג.

הלוויתן המבוהל כיווץ בעדינות את השריר עליו שכב יונה והעבירו אל גומחה בסמוך לקיבתו. החום העולה מתסיסת המזון אפף את גופו של יונה, ובלא שחש בכך רפו אבריו והוא שקע בשינה עמוקה.

כשהתעורר הופתע לגלות בצדו פירות. העביר ידו בהשתאות על קליפתו השעירה של אפרסק ונגס בתאוה. העסיס גלש על סנטרו ואימתו שככה מעט.

הלוויתן שחש בכך נאנח לרווחה. כשדיבר עימו האל על תפקידו הנחהו בקווים כלליים בלבד, ולא אמר דבר על הנדרש לקיום האדם. לקראת בואו של יונה הכין הלוויתן כמות עצומה של דברי מזון אותם אסף מבין שברי ספינות אשר הטביע.

שמונה ימים אכל יונה מכל אשר הוגש לפניו, וביום התשיעי זרק את הפירות אל מעמקי השדרה, פרץ בבכי ונשכב בפישוט רגלים וידיים מסרב לקום למרות תנודות השרירים שטלטלוהו מצד לצד.

הלוויתן הבין אז כי משימתו קשה מששיער, ושאל עצמו מהו הנדרש לאדם בנוסף למזון. תנועתו על פני המים הואטה ולבסוף עצר במקומו תוהה אם מייעד בן האדם את עצמו למוות. לרווחתו העצומה דיבר אליו האלוהים וציווהו לנוע אל האי דמוי הציפור הנמצא בצפון, "מקדש ניצב שם אל מול הים. לעת ערב תרעד האדמה עליה הוא ניצב וסדק יפתח בקירותיו. יהיה עליך לשאוף בכל כוחך."

הלוויתן התייצב אל מול המקדש וכשהסדק נפער, הרים את ראשו ושאף... גלילים לבנים התעופפו באור הדמדומים ונבלעו בלועו הפעור.

נישא על פני הזרמים החל הלוויתן לסדר את הספרייה. הרחיב בנשימתו את החלל בין צלעותיו וקבע את הרווח השביעי כמקום הנאות. את הגלילים סידר על פי גודלם, ולבסוף קימר את השריר עליו שכב יונה וגלגלו אל מקום הספרייה.

יונה נחבט בצלע הקשה והתעורר. הרים ראשו ועיניו נפקחו בתדהמה. ידיו רעדו שעה שאחז בגליל הקרוב אליו ופרש אותו. היתה זו מגילת כתב ויונה הזדקף והחל קורא בצימאון את הכתוב בה.

שלושה ימים קרא בספרייה בלא הפסקה וראשו הומה מכל אשר כתוב במגילות. לבסוף שקע לאחוריו, מבין לראשונה את רצון האל ממנו. מחשבות בני אנוש הכילה הספרייה. שיחות ונאומים מכל התקופות. דברי מלכים וכוהנים, סוחרים וקבצני סמטאות. אוזן נעלמה האזינה ושימרה את המילים, ועתה הובאו לפניו כדי שילמד לעצב את דיבורו אל אנשי נינווה במצוות האל. מרותק עקב אחר דברי אחאב בהגיעו להקריב קורבנות בהיכל המקדש בעיר המתקוממת. "את ראשיכם אשקיע בקדרות מלאות בדם ילדכם." אמר אחאב בקול עייף לפרחי הכוהנים המגדפים אותו. "מי שמכם דוברי אלוהים?" התרומם קולו בצווחה, "הן פורחת הארץ ושלוש לה זו עת רבה." עיני יונה נעצמו ברב חרדה שעה ששומרי ראשו של אחאב החלו כורתים את ראשיהם של פרחי הכהונה בתנועות חלקות של חרבם. המגילה כוסתה באדום ויונה צנח לאחור כשליבו פועם בזוועה ובכאב. בנפש עייפה עד אימה פנה אל המעי הגדול. התפשט ונעמד ערום מתחת למים המטפטפים. שעה ארוכה עמד עד ששככה הסערה בלבו וגופו היטהר ונרגע.

מדוע מבקש ממנו האל את שאין בכוח אדם לעשותו? איש מתושבי נינווה לא יאזין לבן תמותה הדורש כי ינטשו את אליהם הקדומים. האל הצעיר מעורר גיחוך בבקשו לעקור יסודות עולם שנוצקו בימי בראשית. יונה עצמו כרע לא פעם במקדשי אותם אלים והרכין ראשו מיראתם. עתה מצווה עליו האלוהים כי יצא אל בני נינווה, וישיא דבריו אליהם עד שיכלו בו את זעמם.

איש תפנוקים הוא יונה. בן לסוחר העשיר בעירו. כל חייו מימן אביו את תענוגותיו, מתיר לו לעשות ככל אשר יחפוץ. אך בכניסתו לשנתו העשרים ושבע הודיעו האב כי תמה תקופת ילדותו נטולת הנטל והאחריות. עליו לשאת אשה כאשר יורהו, ולהצטרף למשפחתו השוקדת על הגדלת רכושה.

לכן כה טרחו חבריו להכין את משתה פרידתו מחייו המתוקים. בחירי רעיו התגנבו אל חדר משכבו, כבלו את גופו בטרם יכול היה להתנגד, ונשאו אותו לחוף הים שם הוכן לקראתם אוהל מפואר ובו משקאות ודברי מאכל מכל טוב הארץ.

הקרואים הסבו על מצעים רכים מאזינים לשירי לצון אשר חוברו על יונה, נושאים כוסותיהם לברכה. יונה אשר שוחרר מכבליו, האזין ברצון, משתעל מצחוק. מבטו הקיף את האוהל ונעצר על האשה אשר ישבה דוממת בצד הפתח.

שערה היה שחור כעורב, עיניה צרות וארוכות. ישבה רכונה לפני סוקרת במבט אפל את הנעשה באוהל. סקרנותו של יונה נעורה, והוא נע בינות למסובים והתיישב בסמוך לה. הציג עצמו בנימוס רב וביקש לדעת את שמה.

”גְזִירָה.” השיבה, והחיוך שעלה על פניה העביר בו רעד.

ההמולה סביבם הוסתה, וכשקמה להשיל את גלימתה הבין כי נשכרה לרקד בפניהם. מבטו עקב אחריה ולבו נשבה. חיפש במוחו בייאוש דרך לעכבה בתום הריקוד, והחליט כי ימתין לה בצד הפתח ללוותה לביתה.

החשכה העמיקה עת פסעה האשה אל מחוץ לאוהל ופנתה לעבר האורות העולים מבתי העיר. יונה מיהר להשיגה, קולות צעדיו נבלעים בחול הרך. הגיע עדיה והניח ידו על שכמה לעוצרה. קריאת הפתעה נפלטה מפיה, והיא סבבה במהירות כשסכין קטנה בידה.

דם פרץ מכתפו של יונה, ולתדהמתו פרץ צחוק מגרונו. הנערה שזיהתה אותו השיבה את תנועת ידה והחזירה את הסכין אל מקום מחבואה.

כשידו מהדקת את שפתי הפצע שאל אם תיאות כי ילווה אל ביתה. עיניה הצטמצמו, אך היא הנהנה בראשה.

פסעו על החול. הירח זהר מעליהם ולבו של יונה התרחב מתחושת קרבתה.

כשהגיעו אל ביתה ביקש מילים לבטא כמיהתו, אך היסס, ושערה חלף בסמוך לפניו כשפסעה לפניו והדלת סבה על צירה ונטרקה. צעק אל הדלת כי יבוא למחרת, ונדמה היה לו כי שמע בתשובה צחוק חרישי.

פנה לשוב אל החוף, מתענה בתשוקתו. למול המים נעצר והביט אל מרחב הים. דימה בתוכו את פניה וזינק לתוכו מבקש לשכך את הבעירה בגופו.

אז דיבר אליו האלוהים בפעם הראשונה. ”עם שחר תצא את שער העיר ופניך נינווה.” שמע את הקול. נעמד במים מבולבל. גל גדול התנפץ אל פניו, והוא השתנק והחל משתעל ומבקש אוויר.

”שם תדבר את אשר אורה לך.” המשיך הקול, ויונה דימה לשמוע נהמה טורפנית של זאב.

משב קור חלף בו, והוא נחפז לצאת בבעתה מהמים ולהיכנס לאוהל.

עד עלות השחר נמשכה החגיגה וביונה עולים ויורדים הדברים. הבין כי נבחר בידי האל הצעיר לעשות מעשה ואין בכוחו לסרב. שמע חמתו של האל שטף זה מכבר את ארצו, ועברתו נודעה כנוראה מכל אשר עשו האלים.

כיוון עצמו למלא רצונו, אך אז עלה זכר גְזִירָה לנגד עיניו ומחשבתו הופרעה. אם יצא לניווה ישכח לחלוטין מליבה ואחר יופיע במקומו יקחנה.

ליבו נמלא בצער על האובדן, אך מה יעשה? מצוות האלוהים היא ואין לערער. "רק לרגע קט אבוא לביתה ואספר כי במצוותך אני הולך." פנה בתחינה אל האל הצעיר, מצפה בלב חרד לתשובה. מאומה. המתיו שעה ארוכה, ונאנח לרווחה, רואה בכך אות כי נאות האלוהים לבקשתו. עם זריחת החמה פנה אל ביתה של גְזִירָה. הדלת נפתחה על ידי אשה זקנה שעיניה אפלות כשל הנערה. החל מגמגם, מסביר את מאורעות הלילה, וביקש להיפגש עם אדונית הבית. הושיט את הדורון אשר הביא, קופסת שנהב ובה פסלון צבי הנושא פניו אל השמים. הזקנה קיבלה את הקופסה בלא אומר, ונעלמה אל תוך הבית, מותירה את יונה ניצב בפתח.

משב בושם הגיע אל נחיריו. גְזִירָה הופיעה למולו לבושה בשמלה ארוכת קוים. רגליה הבליו מבעד לשסעים, וכשקרבה אל יונה חש בחלציו הנדחקים לעברה בתנועה בלתי נשלטת.

אחזה בידו והוליכה אותו אל חדר הסבה.

מצא עצמו יושב על ספה והיא ישובה למולו על ריצפת החדר בינות לדמויות שנהב של חיות. הציבה את הקופסא שהביא במרכז החדר והחלה מסדרת את החיות מסביבה. עד מהרה כוסתה ריצפת החדר בחיות הנעות אל התיבה.

הביט במעשיה מרותק, עיניו נצמדות למראה רגליה הנחשפות בתנועתה.

"עתה עלינו לבוא אל תוכה." אמרה בחיוך ליונה. שלחה ידה והניחה אותה בעדינות על

ירכו.

רעד עלה בגופו. כף ידה של גְזִירָה נעה, דמו של יונה געש ופיו נפער עת הוחשה נשימתו.

פסלוני החיות התפזרו שעה שגזירה החליקה בגוף ערום מעל ליונה. אצבעותיה ריחפו על גופו עד שעצר נשימתו מבקש לכלוא זעקה. שהתה עימו עת ארוכה לאין שיעור, וכשפרץ זרעו התרופפה אחיזתו בחושיו והוא שקע בערפל.

צחוקה עלה... פקח את עיניו וראה אותה ניצבת מעליו, גופה עצום ומלא יפעה. התרומם,

מבקש להחזירה למידות אדם, ורגש אהבה עלה בו.

כשאמרה כי עליו ללכת, התקומם: "אשאר עמך ולא נפרד לעולם."

משב רוח עלה באחת, קר וחד. יונה נרעד.

"אל העיר הגדולה נינווה תבוא." שב הקול לדבר בתוכו, "ובה תינבא כי תחרב העיר למועד

ארבעים יום ותושביה יספו עד האחרון שבהם, אלא אם יסורו מהדרך בה הם הולכים."

השערות על עורפו של יונה סמרו. תחרב, תושביה יספו. מדוע מבקש האל החדש להביא את המוות על תושבי העיר הגדולה? מהו שעשו? ולמה יבקש אותו מכל האדם לומר זאת? ואשה זו אשר עשתה עמו את מעשה אהבתה כדרך הלבִיאה והוא שיכור ממגע אבריה, מה יהא עליהם? משב הרוח התחזק. בגופו של יונה טיפסה אימה, "אעשה כמצוותך." אמר בלחש, מביט בצער בעיניה העמוקות של גְזִירָה.

שער העיר היה ריק מאדם, שעה שיונה נחפז לצאת צפונה, לנינווה.

ממקומו על העצם הגדולה במעי הדג נאנח יונה, תוהה כיצד נהג כסומא ולא חזה את העומד להתרחש. עצם הדג נעה בחוסר החלטיות שעה שהוא טובל את חודה בנוזל הדיונון, ורוכן מעל המגילה החלקה הפרושה על בירכיו. מדי יום הוא יושב, העצם הדקה בידו, מצפה לשווא כי יעלו המילים והמשא ייכתב.

האל עצמו דומם. מאז שנבלע לא שמע את קולו. קצה העצם מרחף מעל היריעה הפרושה, אך דבר אינו נרשם ויונה מתאנח. יש בכך מן הטרוף. מעולם לא היה איש שכוחו בדרכי המילים. חיוכו ותמימות הילד שבו פילסו דרכו מאז ומתמיד, ולא נזקק לתעתועי לשון להשגת חפצו. כיצד יעמוד מול בני נינווה ודבריו יסיטו את לבם מעבודת שליטיהם האלים מדורי דורות? היבטיח להם כוח? היאמר כי יפרוץ שלטונם על פני הארץ? אולי יבטיחם כי יינתנו בידיהם השמש והירח וכל כוכבי המרום? גיחך לעצמו, קטנה מידת האדם מגרגר חול והרוח תישאהו כרצונה.

בועה מתנפצת לפתע מימינו וראש קטן ועליז מגיח מתוכה. זוחל על גחוננו קרב אליו צלם דג שפיו העגול נפתח ונסגר. לחישה מפתה עולה ממנו, ויונה אחוז קסם, מטה ראשו להאזין. "טיפש אתה," מלטף קול הלחישה, "ידיעת הנסתר היא אשר תמשכם." הנימה המפתה גוברת, "כה תאמר להם: הבטיח האלוהים לתת בידכם את כוחות האש ומסתרי האדמה, למען תדעו את נתיבות חייכם."

יונה מנער ראשו להשתחרר מהאד המשכר העולה מגוף הדג. זה פונה ומתרחק אל המסדרון בצד לבו של הלוויתן.

יונה בועט בזעם בכותל האדמדם ושואג אחריו, "החושב אתה כי תוליכני שולל? לדברי האלוהים אני מצפה, ולא לדרכי שקר וכזב. את קולו שלו אני מבקש לשמוע, לאמר את שצונית לעשות. רק כך יעזבני ואוכל לחזור לחיות את חיי".

צלם הדג ממשיך להתרחק. האל דומם, ויונה חובט בידי בכותל כשגרוננו חנוק מיפחות. נפשו של הלוויתן כבדה והוא מבקש לנקות מעליו את מכאוביו של יונה. חושיו סוקרים את מרחבי המים. לא הרחק ממנו עובר זרם חם ואדוות רכות רוחשות על פני המים. בליבו של הלוויתן עולה כמיהה. כשהיה תינוק נהגה אמו לשלח אליו בתנועות סנפירה אדוות קטנות להרגיעו. היה צף על פני המים, עוצם עין אחת ומביט בהן בעודו מתנדנד.

ציפור מתייצבת מול פניו. הוא פוקח את עינו הסגורה ומביט בה בנעימות. היא שוהה מעט ואז מניעה בכנפיה ונעלמת.

הלוויתן עוצם את עינו ושוקע אל תוככי לבו. מזה עת רבה הוא תוהה מה מראה לו לאדם הכלוא במעיו. בחשכת הליל סכר עליו את פיו ולא הספיק לראותו. יצורי האדם אשר חזה באוניותיהם נראים לו זעירים עד מאד, והוא תמה מדוע מקדיש להם האל כה רבות מעיתותיו. הלוויתן מעלה נכחו את אדי רוחו של יונה אשר נספגו בחושיו. תמונת נפשו רבת פנים, וחצויה בדרכים כה רבות עד שאין בכוחו להבינה. סוערת היא כמו הים בו נולד בעת חילופי העונות. שונים הם הלווייתנים מבני האדם, בתבנית אחת נוצקו ואת שהוטמן בנפשם מכירים הם מיום בריאתם.

סנפירו הכביר חובט במים ומשלחו אל תוככי הים.

בחילה אוחזת את יונה שעה שהגוף הכבד נוטה לפנים. גופו התרגל זה מכבר לתנודות בטן הדג, אך עדין מפתיעות אותו ההשתפלויות החדות, וקבס עולה בגרונו כשהוא מדמיין את הגוף המחליק אל מעמקי המים האפלים.

על משכבו הוא שרוע כשגופו מתוח, מבטו נעוץ בקיר מעליו, ונדמה לו כי עוד רגע קט ירד עליו המשטח העצום וימחצהו תחתיו.

כשחלפו חודשיים ימים מאז נבלע יונה ויאושו רק הלך וגדל, פנה לעבור על המגילות בספרייה, ונתקל בזעקות כאבה של אשה בת שלושים אשר חזה נבקע בגרזן מלחמה. הלב הפועם ריקד אל מול הרקיע שעה שזעקה את מילותיה האחרונות אל חברותיה, "האל יקבלנו אל חיקו כבנותיו האובדות. ברוחו יעטפנו וטובו יחדור מבעד לאפלה היורדת."

יונה הביט בחרדה בחברותיה המסתערות על הלוחמים עיוורות בחמתן, וקיווה כי ניצחו במלחמתן. "הזהו רצונך האלוהים?" פנה לכתלים האפורים, "האבטיח לבני נינווה חיי עולם לאחר מותם כשליחיד? האומר כי לנצח ישכנו בחיקך?"

חוד העצם נטבל בנוזל הדיונון הכהה. בכל כוחו חרט, וקולו שאג שעה שביקש לטעת את המילים על היריעה. הנוזל הכהה ניגר לצדדים, והיריעה נותרה לבנה ובלא מתום.

שישה חודשים אחר כך ועדיין ריקה היא. האפלה מתגברת, יונה שוכב על יצועו כשליבו כבוי.

סדק נפער בגופו של הלוויתן, גופו אינו רגיל במי הים הקטן והמלחים הרבים ממיסים את עורו. הדם שמבעבע מושך עדת כרישים. הוא מרחיקם מעליו בתנופות סנפירו, אך יש בו חשש כי אם לא ישוב במהרה אל ביתו בצפון, ייסדק עורו במקומות נוספים וסופו שיומת בידי חיות הים הטורפות.

הספינה התנוודדה. יונה חש בגוף החמים הנפרד ממנו. הסיט ידו ונגע בחזה אשה. עיניו נפקחו והוא מצא עצמו מול נערה אשר הביטה בו בחיוך.

"נחת היטב?" שאלה, "אכן לא הגזימו בני עירי בכוח אונם של בני העברים. שלוש פעמים פקדת אותי ואם לא עצרתך היית מוסיף."

חיוך נבוך עלה על פני יונה. קם והחל לאסוף את הבגדים אשר פשט בסערת תשוקתו. הבגדים היו פזורים ברחבי התא והוא לבשם.

"אעלה לסיפון," אמר בקול מתנצל, "ואמתין עד שיראה נמלה של נינווה."

הנערה פרצה בצחוק, "אל צור אנו הולכים."

יונה פנה בסערה לעברה, "צור!... אל נינווה אמרת כי תבוא הספינה."

הנערה הביטה בו משועשעת, "מרחקה של נינווה אל צור אך כמה ימים הוא. ידעתי כי לא תצטער על הזמן שיילקח ממך."

אימה עלתה בו, "טעות איומה עשיתי. אל נינווה עלי להגיע. אם לא אעשה כן, רעה גדולה תשיגני."

הנערה הניחה ידה על זרועו, "האם לא תשמח להיות עימי?"

הבחילה גאתה בבטנו של יונה, "פוחד אנוכי. פעם אחת כבר הפרתי את מצוות האל הצעיר וכבד עלבוננו. אעלה ואבקש את הקברניט לסובב אונייתו."
"לא תוכל להשיב את הספינה. בהגיענו אל צור תבקש מרכבה מהירה להביאך אל נינוה, ואיחורך לא יהיה ניכר." הנערה דיברה ברכות, מנסה להרגיעו.
הרוח הכתה בו כשמיהר לסיפון. השולחן הגדול בחדר האכילה היה מוקף בסועדים.
הקברניט ישב בראש השולחן נוגס ברעבתנות בבשר שבידו.
ראשו של יונה המה כשהתייצב למול הקברניט. זה הניע ידו, מצווה להמתין. יונה התיישב, מביט בו בחוסר סבלנות. הקברניט אכל בלא הפסקה, מגיח אל קרבו כמויות עצומות מהמזון לפניו, לבסוף נשא את עינו אל יונה. הלה פתח את פיו, שפתיו נעו, אך לשונו נדמתה כמסומרת למקומה. כל קול לא נשמע. הושיט ידו לאחוז בכוס היין, אצבעותיו נרעדו והכוס נטתה ונפלה על ריצפת התא.

"מה לו?" עלו לחישות מבין היושבים.

"היודעת את מי הוא?" פנה הקברניט אל הנערה בצידו.

עיניה נחו בחשש על יונה, "שהה עימי בתאי... אולי אינו רגיל בשתיית היין."

הקברניט ביקש להוסיף, אך קול עז של חבטה נשמע וזעזוע חלף בגוף האוניה. צעקות בהלה נשמעו. הקברניט התרומם בחיפזון ויצא. בעקבותיו מיהרו כל השאר, מותירים את יונה במושבו.
על הסיפון קיבלו את פניהם אנשי צוות אחוזי בהלה, מצביעים בידיים רועדות לעבר הים.
גוש עצום וכהה שט בצד הספינה, קוויו מוסתרים באפלת הלילה. צעקות החרדה התגברו שעה שהגוש סבב והתקרב אל הדופן.

"שליח האלים הוא." נשא אחד המלחים ביראה ידיו אל על.

קול חבטה נוסף נשמע, הספינה נרעדה, רגלי הניצבים על הסיפון החליקו והם נאחזו זה בזה.

"הבו אור." נשמעה פקודת הקברניט.

שני מלחים קרבו ובידיהם לפידים בוערים. האורות הצהבהבים רטטו במשבי הרוח שעה שקרבו בזהירות אל צד הסיפון. החשכה התבהרה מעט, ולעיני הנאספים הנדהמים התגלה גופו הענק של הלוויתן.

כאילו חש במבטי האנשים, סבב הדג והלוע העצום נפער. אנקות חרדה נשמעו, והמלחים החלו ממלמלים דברי תפילה.

סנפיר הזנב נע, והגוף הכביר שב ונחבט בדופן.

"מה רצונו?" צעק הקברניט, זועם על חוסר אוניו.

"אם שליח האלים הוא, אולי יבקש מנחה?" נשמע קול אחד המלחים. ידיו הורמו אל צווארו

להסיר שרשרת זהב.

בחופזה התירו הנאספים שרשראות והסירו צמידים, סהרונים ואצעדות. עד מהרה מלאו

המים בברק הזהב והאבנים הטובות.

הדג הגדול נותר על מקומו, עולה ויורד בתנועות חלקות.

"נפש הוא מבקש", אמר לפתע אחד המלחים, "רגיל אל הים בקורבנות אדם."

הקברניט נע על מקומו סוקר את העומדים נכחו. המלחים השפילו עיניהם, מבקשים

להתחמק ממבטו.

"אולי אשמת בן העברים היא." דיברה לפתע הנערה אשר הכירה את יונה, "אמר כי חטא

לאלוהיו וזה מרדפו."

"היכן הוא?"

"בחדר האכילה נותר." אמר אחד המלחים.

"לכו והביאוהו." פקד הקברניט.

עד מהרה הובא יונה, גופו נישא בידי שני מלחים. הקברניט סימן להם להתקרב למעקה.

"התדע מה רצונו?" פנה הקברניט אל יונה, מורה לעבר הלוויתן.

יונה פלט אנקה מגרון חסום.

"אומרים אנשי כי שליח אל הים הוא, ומבקש קורבן לבל יטביע את הספינה." אמר

הקברניט.

יונה ניסה לדבר, אך קולו לא נשמע. הבעת אימה עלתה על פניו.

הקברניט התבונן בו ארוכות, "אין ברירה בידי בן העברים," אמר בקול רך.

קולו של יונה השתחרר, "איני רוצה למות." חיפש בעיניו את מבטי העומדים, אך אלו

השפילו ראשיהם. דומיה השתררה.

סנפירו של הלוויתן עלה וצנח בחבטה על המים כשולח אזהרה. הקברניט הניע בלא אומר

את ידו וכיוונה אל הים.

גופו המושלך של יונה הואר לרגע קט באור הלפידים, ואז נבלע בתוככי הלוע האפל.

הגוף העצום סבב והחל מתרחק.

יונה מתעורר משנתו בבעתה. הכותל למולו מתרחב ואחר חוזר ומתכווץ. יונה נרתע ונצמד אל הקיר מאחוריו. "הרגני", הוא אומר חלושות, "לא אוכל לעשות רצונך. מוטב כי יפסק הפחד אשר בליבי." דממה. יונה חופן את ראשו בידי. השתיקה הארוכה, שוב אין בכוחו לעמוד בה.

הלוויתן מבקש לסייע ליונה. רגש חום נשלח לעברו, אך הוא הודפו בחמת זעם מסרב להיבלע ברוך העוטף, "אם ידיד אתה, סייע בידי." הוא פונה ללוויתן, "מוטב כי אמות מידיך, ולא מידי האל המבקש לענותני."

הלוויתן שוקל את רצונו. אם יסייע לבן האדם יוכל לשוב במהרה לארצו ולחבריו. רב יהיה זעמו של האל, אך אמיצים הם הלווייתנים ובים הצפוני יחלש כוח האל ולא יוכל להשיגו.

תשובתו נשלחת, ויונה החש בהסכמת הדג הגדול גונח בכאב הפרידה מחייו. לבו נכמר על אביו ואמו, ותמונת גזירה מופיעה לרגע קט כסכין מפלחת ואז נעלמת.

בתנועה רכה מגיח הלוויתן אל פני המים ועוצר. המים שוקטים.

יונה חש בתנועה שחדלה. האם הגיעה העת? השקט נמשך ועימו יורדת מנוחה על יונה. חייו ייתמו... באיטיות הוא מתרומם על רגליו ופונה לעלות במעלה השדרה. מול גרונו של הלוויתן הוא עוצר, מכניס ראשו במעבר הצר ומחליק אל חלל הפה הענק.

השמים הבהירים מתגלים מבעד לפה הפעור. קרן שמש מבליחה ופוגעת בפניו. דמעות עולות בעיני יונה. חש כיצד מכווץ הלוויתן את שרירי שפתו התחתונה ומשחררם באחת.

ראשו מסתחרר בעודו מרחף, ואז נבלע במים. הוא עולה משתנק וחסר נשימה אל מול ראש הלוויתן. "תודה לך." הוא אומר ממעמקי לבו.

העיניים הענקיות מביטות בו בלא נוע. יונה תוהה אם מבין הלוויתן את דבריו, אחר הוא טובב, שוחה ומתרחק. הלוויתן עוקב אחר כתם האדם הזעיר על פני המים. הנפש השסועה לחלקים מכינה עצמה להתפרקותה הסופית. פעם נוספת הוא תוהה מה יש באדם המסב אליו את מבטו של האל.

יונה נותר לבדו, מניע בידי בתנועות רפות ומביט במרחב המים העצום המשתרע לפניו. עדין אין בכוחו להרפות ולהניח לגופו לשקוע. ימתין עד שיפוג כוחו ואז יכנע.

אדוות קלות מתחילות לנוע במעגל על המים. באיטיות הן נעות ותנועתן כמעט ואינה מורגשת. עיניו של יונה מבחינות בתנועה ועוקבות אחריה. גל מתפרץ אל בין האדוות והן נחצות. יונה נרעד. יד נדמית כנשלחת אל מוחו ומסירה מחסום ורעלה.

מעגל האדוות נפרץ ועיני יונה מתרחבות בהשתאות. מבין האדוות מגיח קו דק וישר, מטפס ונמשך. הקו מתרחב. דרך נפרשת, רחבה וזוהרת, הולכת אל מרחבי הים.

במעלה הדרך הזוהרת הוא מבחין בנקודות אור הנעות לעברו. ראש יש להן וגוף... יצורי ים נושאי אור. בליבו של יונה עולה ריגשה גדולה. שמע על בני הים, ילדי החמה. אגדות מספרות כי אחים הם לאדם. הוא פונה לשחות אל הדרך ועיניו מתמלאות בציפייה.

האדוות ממלאות את הים כולו, והמים מרקדים למול יונה בתנועות עדינות ושובות עין. נקודות האור נמצאות בכל מקום. תנועתן מואצת, ועד מהרה מתמלא הים באלפי נקודות אור קטנות שעה שהשביל הזוהר מתפוגג אל העיגול המרקד.

מרקמים נוצרים ותמונות... יונה מביט בהן אחוז קסם. נקודות האור נעות וסיפור נארג על בריאה וצמיחה, על שינויים כבירים.

נפשו של יונה מולכת אל מקום שלא שיער קיומו, אוצר זיכרון העולם. התבנית פורשת סודותיה. האלים האדירים ישנים הם וזמנם תם. תנועה שלימה חדלה בהלכות העולם והגיע עידנו של האל הצעיר. יעלה וייקח את מקומם של האלים העתיקים וישלחם אל מצולות השכחה.

זמן שאין לו קץ נמשכים המראות, ויונה חוזה בדברים אשר נאסר על בני האדם לדעתם. לבסוף שוקטות האדוות ונעלמות אל מתחת לפני המים. אפלולית משתררת ורמז לאור כוכבים.

מבטו של יונה נותר נעוץ במים הדוממים... מהו שראה? מוחו סובב ונלחם. האל מבקש כי ישבר את העיוורון שהשית על חושיו, והוא אחז בעיניו של יונה והכריחן להביט במסתרי העולם, באזורי הראשית והתשוקה.

לא צייתנות מבקש האל מבני נינווה, מבין עתה יונה, כי אם ביטחה בתנועת העולם. שגיבים הם האלים, אך קבועה דרכם ביד חוצבת, וכבני האדם לא יוכלו לסטות ממנה כמלוא הנימה. התנועה והסיבוב הם אשר יתקיימו לעדי עד, ומכוחם ילבש עולמו בכל עת את צורתו.

מוחו של יונה מבקש להשתהות עוד רגעים ספורים בזיכרון יופיים של המראות, אך מילות משפט והבטחה עולות במוחו ועליו למהר ולכתוב את אשר יישא בפני בני נינווה. עייף הוא עד מוות, אולם יודע הוא סוף סוף את רצונו של האל. שלוה גדולה יורדת לראשונה לשכון בלבו והמילים מתנגנות במוחו, נרקמות למשא אשר ידבר.

לא הרחק סובב הלוויתן על פני המים ופונה לאוספו. עת מרפא היא עתה. האדם מבקש לחזור. הדג הגדול נע לקראתו ופוער את פיו לקבל את הגוף הזעיר. עם שחר יביא את בן האנוש אל המקום אליו יועד, יניחו אל מול חוף נינווה, ויונה יעלה לשאת את דברו.